

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010677
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122010677.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 11. 10. 2022 o žiadosti V. A., N.. XX. XX. XXXX M. A., o žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného V. A., N.. XX. XX. XXXX M. A., C. A. B. XXX/X, A., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 05. 09. 2022, ktorý mu bol postupne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. 4T/83/2019 zo dňa 27. 08. 2019 v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/61/2016 zo dňa 13. 06. 2016 v spojení s uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/61/2016 zo dňa 28. 10. 2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/52/2020 zo dňa 01. 04. 2020, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 08. 09. 2022 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie, ktorú odôvodnil uplynutím lehoty na jej podanie a tiež tým, že doterajší výkon trestu spĺňa svoj účel.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil výkon trestu zo slobody sám dňa 19. 02. 2020 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, kde neboli zaznamenané žiadne nedostatky. Dňa 17. 03. 2020 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca, kde z dostupných záznamov vyplýva, že jeho správanie a vystupovanie smerom k personálu bolo na požadovanej úrovni. V jednom prípade bol verbálne napomínaný za nedodržanie časového rozvrhu dňa (spanie po budičku). Disciplinárne potrestaný nebol, nebola mu udelená ani odmena. Dňa 16. 09. 2020 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do tunajšieho ústavu, kde bol umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“, kde prebieha výkon trestu aj v súčasnej dobe. Možno konštatovať, že jeho správanie a vystupovanie je v doterajšom priebehu výkonu trestu na požadovanej úrovni, zachováva zásady slušného správania a vstupovania. Do rozporu s dodržiavaním právnych noriem a predpisov platiacich vo výkone trestu odňatia slobody prišiel tým, že nebol ustrojený podľa určených vzorov a noriem. Disciplinárne previnenie bolo vyriešené pohovorom bez uloženia disciplinárneho trestu. Je nekonfliktný. O prednáškovú činnosť, ktorá je zameraná na vzdelávanie a resocializáciu v oblasti závislostí, medziľudských vzťahov a rozvoj osobnostných kompetencií prejavuje v priebehu výkonu trestu záujem. Vytvoril si podmienky na uloženie troch disciplinárnych odmien za aktívnu účasť na terapeutickej skupine „Proti závislostiam“ a dvakrát aj za plnenie pracovných povinností. Bola mu zmenená diferenciačná skupina z „B“ na „VO“ v rámci národného projektu Šanca na návrat, ktorého cieľom je u osôb vo výkone trestu odňatia slobody znížiť riziká sociálneho vylúčenia.

V rámci resocializačných a výchovnovzdelávacích programov sú odsúdenému poskytnuté informácie zhrnuté do modulov o sociálnej komunikácii, sebazpoznaní, zamestnanosti, právnych aspektoch, finančnej gramotnosti, závislostiach a rodinných vzťahoch. Do uvedených aktivít sa aktívne zapája. Menovanému bolo riaditeľom ústavu dňa 16. 09. 2022 povolené opustenie ústavu v sprievode príslušníka zboru za účelom vybavenia občianskeho preukazu. Opustenie ústavu prebehlo bez problémov. V čase osobného voľna preferuje športové aktivity. Sleduje televíziu, zapája sa do skupinových aktivít (športové a vedomostné súťaže). Odsúdený je pracovne zaradený, kde dlhodobo podáva dobré pracovné výkony, aktuálne je zaradený na nestráženom pracovisku mimo ústavu s dohľadom. Sociálny kontakt udržiava s primárnou rodinou, vzťahy možno hodnotiť ako dobré a súdržné. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča sa ho podmiennečne prepustiť.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanom návrhu. Oľutoval, čoho sa v minulosti dopustil a počas výkonu trestu odňatia slobody sa polepšil a v prípade podmiennečného prepustenia bude viesť riadny život. Je to najmä kvôli rodine a deťom, o ktorých sa chce postarať. Pred štyrmi rokmi mal jeho syn autonehodu a máva epileptické záchvaty. Stará sa o neho družka a matka, nie je umiestnený v špecializovanom zariadení. Jeho matka má už 53 rokov a pracuje. Nemá ukončené žiadne vzdelanie, ale pracovať vie. Mohol by sa zamestnať v Prahe, kde má sestru a chodieval by pracovať na „týždňovky“, aby bol aj doma, kde má syna.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia k zmenám nedošlo, zotrval na záveroch hodnotenia.

Prokurátor žiadal návrh zamietnuť. Odsúdený spĺňa formálne podmienky, no nemožno od neho očakáva, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený sa už ako mladistvý dopustil násilnej trestnej činnosti (lúpeže), v ktorej prípade bol amnestovaný, no možnosť nevyužil a znova sa dopúšťal majetkovej trestnej činnosti ako aj trestného činu porušovania domovej slobody a zasa aj trestného činu lúpeže, kde mu bol pôvodne uložený podmiennečný trest odňatia slobody, no v skúšobnej dobe nevedol riadny život.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom

prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený V. A. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. 4T/83/2019 zo dňa 27. 08. 2019 v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/61/2016 zo dňa 13. 06. 2016 v spojení s uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/61/2016 zo dňa 28. 10. 2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/52/2020 zo dňa 01. 04. 2020

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doteraz sedemkrát súdne trestaný, prevažne za majetkovú trestnú činnosť (krádež), za prečin porušovania domovej slobody, no v dvoch prípadoch aj za zločiny lúpeží. Prvú lúpež spáchal ako mladistvý a bola mu udelená amnestia vo forme odpustenia trestu. Následne sa dopustil ďalších šiestich trestných činov, štyrikrát ešte ako mladistvý. Ako „dospelý“ páchatel spáchal zločin lúpeže, kde mu pôvodne bol uložený trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, no v skúšobnej dobe spáchal prečin krádeže, preto sa neosvedčil a bol mu nariadený nepodmienečný trest odňatia slobody. Okrem toho bol doteraz šesťkrát priestupkovo postihnutý za znečisťovanie verejného priestranstva, za priestupky proti majetku.

Možno konštatovať, že odsúdený začal opakovane páchať trestnú činnosť ako mladistvý, niekedy v rokoch 2009 alebo 2010. V trestnej činnosti pokračoval aj v rokoch 2010 a 2011, kedy sa dopustil viacerých skutkov a trestných činov. Odsúdený vykonal aj alternatívny trest (trest povinnej práce), no v trestnej činnosti pokračoval a mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý vykonal v roku 2012. Po vykonaní prvého trestu odňatia slobody ale v trestnej činnosti pokračoval v roku 2016, kedy sa dopustil trestného činu lúpeže. Bol mu ale uložený podmiennečný trest odňatia slobody, no od páchania trestnej činnosti ho neodradila ani hrozba premeny trestu, pretože sa v skúšobnej dobe dopustil trestného činu krádeže. Pritom má v súčasnej dobe odsúdený len 28 rokov, vo výkone trestu odňatia slobody je od 19. 02. 2020 a predtým bol vo výkone trestu odňatia slobody dva mesiace. Dá sa povedať, že odsúdený od času, kedy nadobudol trestnoprávnu zodpovednosť a neskôr aj spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, sa dopúšťal trestnej a protiprávnej činnosti v podobe páchania priestupkov.

Hoci teda aj z hodnotenia ústavu vyplynuli pozitívne závery a kladné hodnotenie osoby odsúdeného, tieto nepostačujú na to, aby bolo možné od odsúdeného očakávať, že povedie riadny spôsob života.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje polepšenie. Napriek dobe, ktorú strávil vo výkone trestu odňatia slobody, sú zaznamenané len tri disciplinárne odmeny, ktoré mu boli udelené v roku 2021 (1) a v roku 2022 (2). Práve však výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je naplňaný aj účel trestu.

Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no nezaujal k svojej trestnej činnosti reálny kritický postoj, resp. jeho postoj k trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený (lúpež a krádež), nevyplývala ani z jeho výpovede a následného vyluču a ani z hodnotenia ústavu. Formálne deklaroval oľutovanie činu, no bez nejakého konkrétneho určenia napr. osoby alebo veci, na ktoré sa toto oľutovanie malo vzťahovať. Odsúdený neukončil žiadne vzdelanie, nemá maturitu a ani výučný list. Pracovné návyky má osvojené, o čom svedčí aj hodnotenie ústavu, no v podmienkach mimo ústavu je jeho pracovné postavenie oslabené práve pre nedostatočné vzdelanie. Odsúdený uviedol, že by mohol pracovať v Prahe ako skladník, ale žiadnym spôsobom nekonkretizoval, či sa o prácu aj reálne zaujímal, či má nejaký príslub. Nie je úplne bez významu ani to, že pracovať mohol aj v čase, keď sa nenachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, no v tomto čase sa dopúšťal aj majetkovej trestnej činnosti s cieľom získať finančné prostriedky, majetkový prospech. Ďalej odsúdený uvádzal, že by mal záujem starať sa o svojho syna, ktorý mal nehodu pred štyrmi rokmi, teda aj v čase, keď sa nenachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Rovnako mohol aj v tom čase pracovať, napr. aj ako skladník, ktorým sa podľa jeho názoru môže stať v prípade podmiennečného prepustenia. Aj tvrdenia o tom, že sa chce starať o rodinu, považoval preto súd za tendenčné s cieľom prívodiť si lepšie postavenie v posudzovaní jeho osoby.

Nie je bez významu ani tá skutočnosť, že hoci bez uloženia disciplinárneho trestu, v dvoch prípadoch boli zaznamenané aj porušenia, kedy odsúdený spal aj po budíčku a nebol ustrojený podľa predpísaných vzorov.

Je zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky, pričom jeho trestná činnosť bola zisťovaná a odhaľovaná aj postupne (ukladanie súhrnného trestu a upustenie od uloženia súhrnného trestu). Už ako mladistvý bol odsúdený opakovane, neskôr vo veku mladistvom k nepodmienečnému trestu odňatia slobody, čo indikuje, že jeho trestná činnosť bola závažnejšia a nebolo možné ukladať mu miernejšie tresty so zabezpečením jeho nápravy. Ani najprísnejší trest, uložený mu v mladom veku, ho však neodradil od pokračovania v trestnej činnosti. Predchádzajúce odsúdenia mu tak neboli ponaučením.

Osobnosť odsúdeného, jeho vek, neukončené vzdelanie, tvrdené pracovné návyky, jeho kriminálna minulosť (7 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmienečné prepustenie je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorít a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného V. A. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmienečné prepustenie zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.